

ŽURNAL

Publikacija Novinarske grupe Gimnazije Pula
generacije 2018./2019.

BROJ 01

ISSN 2671-0579

IMPRESUM

NAKLADNIK	Gimnazija Pula Trierska 8 52100 Pula
ZA NAKLADNIKA	Filip Zoričić, ravnatelj
GLAVNA UREDNICA	Andrea Lukanović 3.f
NOVINARSKA GRUPA	Ivan Slijepčević 4.f Noemi Legović 3.f Andrea Lukanović 3.f Matilda Nikić 2.a
SURADNICI	Franciska Krivičić 4.b Marta Vlahović 4.b Sara Floričić 4.b. Eva Ban 3.f
GRAFIČKI UREDNIK	Rajko Ban
ILUSTRATORICA NASLOVNICE	Valentina Pliško 3.f prema posteru umjetnika J. Howarda Millera <i>We Can Do It!</i> (1943.)
LEKTORICA	Ivana Petrinić, prof. i dipl. bibl.
MENTORICE	Jelena Pavić, prof. Ivana Petrinić, prof. i dipl. bibl.
TISAK	Kerschoffset, Zagreb
NAKLADA	700 primjeraka

 Svi sadržaji dostupni su za daljnje korištenje pod
Creative Commons licencom
"Imenovanje 4.0 međunarodna (CC BY 4.0)"

Redakcija Žurnala

FOTOGRAFIJA: KIRA PEROČEVIĆ

5 UVODNIK

6 ANALITIČKI ČLANAK EMINEM JE UMRO!

10 INTERVJU BORIS DEŽULOVIC: NE MOŽEŠ SE BOJATI
DIKTATORA KOJEMU SE SMIJES

16 ČLANAK RAT – POREMEĆENA IGRA MOĆI

18 STRIP APOKALIPSA

21 IZVJEŠTAJ BOLJE SPAŠAVAT ZEMLJU NEGO OCJENE!

24 KOMENTAR NESTAJE LI URBANA PULA?

28 INTERVJU DAVOR MANDIĆ: KAKO JE DEZERTER
ZASVIRAO ĐAVOLJU SIMFONIJU

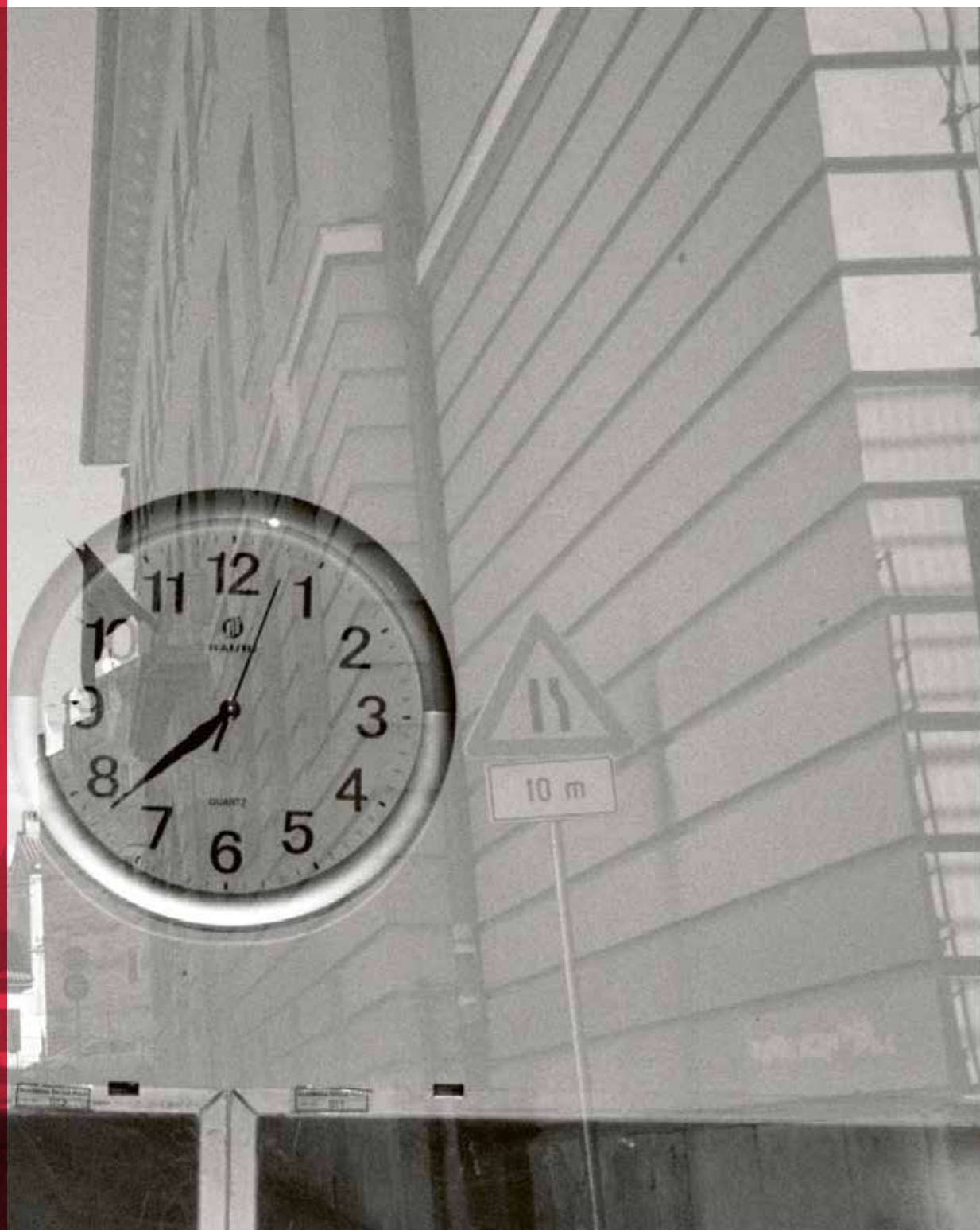
32 RECENZIJIA NE PREOSTAJE NAM NIŠTA DRUGO NEGO
ISPITI PIVO I CITIRATI CELANA

34 REPORTAŽA POSJET AURORI – DRUŠTVU RAVNOPRAVNOSTI

38 KOMENTAR A ŠTO JE S NAMA UČENICIMA?
KAD ĆE POČETI KAMPANJA ZA NAS?

42 OSVRT SREDNJOŠKOLCIMA NEDOSTAJE – ŽIVOT

SADRŽAJ

Dragi svi, pitam se kako vas točno uvesti u ovaj miš-maš novinarskih uradaka. Kraj školske godine se bliži, vjerojatno me i ta malena doza stresa sputava u totalnom raspisivanju. Novinarska grupa rodila se kao produkt isključivo volje naših mentora Ivane i Jelene, s ciljem okupljanja nas učenika, možda i budućih novinara – u svrhu kolaboracije i stvaranja tiskane publikacije – a sve to uz, naravno, učenje o samom novinarskom zanatu. Asistencija neiskusnim adolescentima – Andrei, Noemi, Matildi i mojoj malenkosti – pritekla je s raznih strana, kako od dugogodišnjeg novinara Glasa Istre Zorana Angeleskog, tako i od profesorica. Osobno, moram reći da sam jako ponosan na ovo u što ćete se upustiti, ne toliko radi završnog “proizvoda”, već zato što se iz ovog predivnog iskustva rodilo jedno superkul prijateljstvo. Naučili smo dosta toga o pravilima novinarske struke, ali i o tome što to točno čini novinara. Naučili smo da je novinarstvo životni poziv više nego puka profesija. Naučili smo puno smo i jedni od drugih, ali i jedni o drugima. Shvatili da energija u redakciji štima gotovo odmah.

Oduvijek me mučilo da sam u školskom sustavu samo broj. Teško je podilaziti takvoj dominantnoj klimi koja nalaže mladima da je sve u životu crno ili bijelo – da nam akademski prosjeci moraju biti natprosječni kako bismo mi kao pojedinci nešto vrijedili. Nedugo nakon samog početka rada na ovom listu shvatio sam kako zapravo postoje ljudi poput mene, istomišljenici s kojima kužim svijet. Nadam se da će se sve to osjetiti u svakom tekstu na koji naiđete. Mislim da je kritika uvelike podcijenjena u današnjem društvu, a to se vidi kroz sveprisutnu autocenzuru kod mladih. Redakcija ovog lista pokušala je biti kritična i, izborom tema, aktualna. Jesmo li u tome uspjeli, prosudite sami.

O manama školskog sustava (i sustava općenito) možemo pričati do prekosutra, znači svjesni smo da one postoje. Zašto onda to ne mijenjamo? Spuštene glave ne vide sunce. Ne vide koliko svijet može biti divan. Zato vas molim – kad je već moja generacija u svojim srednjoškolskim danima bila većinski pasivna – nemojte dozvoliti da se to dogodi i vama. Vi oblikujete budućnost ove škole, ovog grada, ove države i ovog svijeta. I zato nikada, baš nikada, ne hodajte pognute glave. Čitamo se! ■

Ivan Slijepčević | 4.f

EMINEM JE UMRO!

**AKO JE MEDIJSKA
PISMENOST SVIMA
TOLIKO VAŽNA
- ZAŠTO SE ONDA NE
UČI U ŠKOLI?**

Krešimir Krolo: Problem u našem obrazovanju je i provincijalnost - misli se da medijska pismenost nije važna, da će je djeca sama savladati
FOTOGRAFIJA: ZRINKA MAGAZIN

Sa slabijom edukacijom dobivamo manje sposobne građane, a možda je negdje nekome to u interesu. Da su građani podložniji manipulativnim elementima i trendovima u kojima ne mogu prepoznati što je dobro, a što loše u cijeloj toj priči, ističe Krešimir Krolo

Piše **Noemi Legović** | 3.f

"Eminem je umro", govori mi nona prije par mjeseci. - Gdje si to čula, nona?, pitam je. - Evo, sad mi je došla obavijest na mobitelu. Piše u naslovu da je umro!

Moja nona ne zna da informacije koje joj stižu na mobitel, tj. koje nam mediji serviraju, nisu uvijek pouzdane ni točne. Ali, kako bi to uopće mogla znati? U njeno vrijeme nije bilo interneta, čitale su se tiskane novine, a na televiziji su bila tri programa. Kako da sad ulovi korak sa svim novim tehnologijama?

Više o razdoblju šezdesetih i sedamdesetih godina, kada se prvi put govori o medijskoj pismenosti, saznala sam od doc. dr. sc. Krešimira Krole s Odsjeka za sociologiju Sveučilišta u Zadru. Medijska je pismenost, kaže Krolo, i u to vrijeme temeljno uključivala sposobnost kritičkog analiziranja medijskog

Otkad je Insta-story vjerodostojan izvor informacija, moram priznati nije mi jasno, ali očito je da većina učenika uopće ne zna argumentirati ono što izjavlju-je. Možda im je netko rekao da su portali clickbaiteri i sada kao papige ponavljaju. Vlastiti stav – nemaju. Mladi, ali i odrasli, nažalost, vjeruju svemu i ne zna-ju kritički analizirati informaciju. Uzimaju ju zdravo za gotovo. Ali kako bi i mogli drugačije? Je li se itko potrudio objasniti mojoj generaciji, generaciji od

Pitala sam Krolu što on, kao sociolog, misli o tome da medijska pismenost – danas ključna za snalaženje u svijetu – još uvijek nije obavezan predmet u školama. Naglašava da je ovaj problem u našem

S jedne strane, nastavlja Krolo, imate element da ste konstantno u zaostatku, a imamo i drugi problem u našem obrazovanju – provincijalnost. Misli se da medijska pismenost nije važna, da će je djeca sama savladati, da je to stvar roditelja, da je to nešto čime se

mi ne bismo trebali pozabaviti. Mogao bih, nastavlja Krolo, eventualno izdvojiti i treću komponentu - sa slabijom edukacijom dobivamo manje sposobne građane, a možda je negdje nekome to u interesu. Da su građani podložniji manipulativnim elementima i trendovima u kojima ne mogu prepoznati što je dobro, a što loše u cijeloj toj priči. Bojim se da je ovaj treći element u ovom slučaju najrelevantniji - o edukaciji nitko ne vodi računa, a iz države nam onda odlaze inteligentni i sposobni ljudi, ostaju valjda oni uspješno izmanipulirani. ■

UGLEDNI NOVINAR I KNJIŽEVNIK BORIS DEŽULOVIĆ, JEDAN OD OSNIVAČA KULTNOG SATIRIČNOG LISTA FERAL TRIBUNE, RAZGOVARAO S UČENICIMA U NAŠOJ KNJIŽNICI

Boris Dežulović: Moć satire i humora je izvanredna jer režime i vlasti ogoljuje, a oni to najmanje od svega podnose jer ih uljuđuje

FOTOGRAFIJA: TANJA DRAŠKIĆ SAVIĆ

NE MOŽEŠ SE BOJATI DIKTATORA KOJEMU SE SMIJEŠ!

Jedino je bitno da se ne mirite s lošim stvarima, da ih mijenjate, da to glasno govorite. Treba mijenjati stvari. Ako se ne može kroz institucije sistema, onda uvijek postoji alternativni način. Uvijek postoji mogućnost subverzije i diverzije, a to će napraviti mladi. Neću to raditi ja. Ja sam svoje napravio. Sljedeća revolucija neće biti moja, ali ću je s uživanjem gledati

Razgovarali **Učenici Novinarske grupe i učenici Medijske kulture**

Razgovor transkribirali i uredili **Andrea Lukanović, Noemi Legović, Ivan Slijepčević, Matilda Nikić**

U završnici pulskog Sajma knjige, u ponedjeljak, 3. prosinca 2018. godine, u knjižnici naše škole ugostili smo novinara, književnika i osnivača kulturnog tjednika Feral Tribune Borisa Dežulovića.

Biti novinar, pa i čitatelj političko-satiričnog tjednika Feral Tribune, kroz sve ratne i poratne godine, sve do njegova gašenja, 2008., za mnoge njegove neistomišljenike i zagrižene osporavatelje bio je i ostao "izdajnički", "neprijateljski", "jugonostalgij-

čarski", "srbočetnički" čin vrijedan "domoljubnog" prijezira. Biti vjeran Feralu, a kamoli biti njegov su-kreator, značilo je imati prije svega veliku hrabrost, poštenje i, ne manje bitno, samopoštovanje. Ukratko, Feralovci su, još u ona nezahvalna i nimalo bezopasna socijalistička vremena, a zatim i tijekom i poslije rata, kao i za istovremene kriminalne pre-tvorbe i privatizacije, pisali dokumentirano protiv vrlo opasnih moćnika.

Na česta pitanja zašto se bave otkrivanjem “naših”, a ne “njihovih” zločina sam Dežulović znao je odgovorati da svatko treba čistiti svoje dvorište. Za najgorih ratnih vremena u Splitu udarne Feralovce je u jednoj splitskoj konobi vlasnik molio da otiđu u susjednu konobu, da će im on sve platiti, u strahu da ne odu svi u zrak.

Jeste li se bojali za vlastiti život tijekom rada na Feralu?

Da kažem da nisam, ispalo bi da sam hrabar tip, a nisam hrabar. Kad kažem da nisam, to nije zbog toga što smo mi heroji. Razlog je vrlo banalan. Mi zaista nismo imali vremena za strah. Bilo je ratno vrijeme, išli smo na ratne terene, na prve linije fronta. Sve smo obišli, vraćali se u Split, pisali reportaže i slali fotke. Tek puno godina kasnije, kad listam stare tekstove, vrate ti se neki užasi u kojima si zaista bio na rubu smrti. Tek onda ustvari shvatiš kako smo bili glupi. Da smo zapravo srljali... Ali imali smo 25 godina, nismo razmišljali svojom glavom. Ja sam tri puta prošao pješice kroz minsko polje, dva puta me srpska vojska zarobila. Bezbroy tih situacija je bilo, ali sve bi to prošlo. Već za pola sata bili bismo u nekoj kafani i prepričavali bi i dogovarali se što sutra. Sad ne bih ni u ludilu to radio jer sam pametniji. Znam kako do istog cilja doći na drugi način.

Koji je vaš tekst izazvao najburniju reakciju javnosti?

Najbolju reakciju je možda izazvao tekst koji nije bio ni politički ni subverzivan nego sam za Jutarnji list napisao svoje iskustvo borbe s karcinomom. Imao sam rak na testisu koji sam pobijedio kroz zabjanciju. Reakcija je bila nevjerovatna. Bolest je još uvijek kod nas nekakva stigma. Ljudi se boje ili srame pričati o bolestima, a naročito muškarci. Muškarci su najveće kukavice na svijetu! I onda kad se dogodi kao i meni da napipaš kvrgu, znaš da nešto nije u redu, ali misliš da to nije ništa. Možda će za sedam dana nestati. Pa prođe sedam dana, pa prođe dvadeset dana, prođe godina. Onda naravno moraš otići kod doktora i doktor ti kaže da je to tumor. Ti se onda protiv toga boriš smijehom i onda ispadneš heroj koji se bori smijehom a zapravo se bojiš ko...

Kad ste se zaljubili u novinarstvo?

Jako rano, prije srednje škole. Uz novine sam naučio pisati još kao klinac u vrtiću. Kad sam krenuo u

osnovnu školu, dogodio se moj prvi susret s novinarstvom. Zajedno s jednim prijateljem pokrenuo sam razredne novine koje su se zvale Đulabije, kao u pjesmi Stanka Vraza. Štampali smo ih nekim strojem koji je danas sigurno u muzeju. U građevinskoj školi je to već bilo ozbiljnije. U tim se novinama moralo pisati o protokolarnim temama kao što su školske aktivnosti i narodni heroji, a mi smo htjeli da se novine bave stvarima koje nas zanimaju.

Nisam bogat, ali sam slobodan

Što nervira vaše neistomišljenike?

Najviše ih nervira naša sloboda. Oni bi jako htjeli biti slobodni, ali su se odavno zavezali i pristali na tamnicu u zamjenu za “audi”. Jako sitne, jako jeftine su te njihove slobode. Uvijek ih je frustriralo to što možemo naglas i slobodno govoriti što želimo. Naravno, plaćali smo cijenu za to, ali ne postoji bolji osjećaj od toga da si slobodan. U svoje 54 godine od imovine imam nula kuna, nemam nekretnine, nemam auto, nemam kredit, nemam apsolutno ništa. Živim kod žene s punicom. Imam par hiljada knjiga i to je sva moja imovina, ali sam zato najslobodniji čovjek na svijetu. Mogu se pogledati u ogledalo. Nisam bogat, ali sam slobodan. Nitko me nije mogao kupiti, nikada me neće moći kupiti. (Pljesak). ■

Osamdesetih godina građevinska škola u Splitu imala je podrum koji je dala nama omladincima pa smo tamo radili koncerte. I dobro nam je išlo. Toliko dobro da se pročulo u gradu i onda je jedan gradski kriminalac skontao da je to dobar prostor pa se s direktorom škole dogovorio da mu da taj prostor. Bili smo ljuti pa smo istražili veze između tog kriminalca Šake i direktora. Napisao sam tekst “Otkud direktoru škole novi crveni golf?”. Taj je tekst odmah maknut iz novina. Ušao sam u sukob s upravom i morao sam napustiti školu, ali me za cijeli život zarazila ta novinarska drama i mogućnost da postaviš i odgovoriš na pitanje. Meni je to bilo jako važno i to je bio počeo

tak. Nisam ja promijenio stvar – Šaka je i dalje imao taj prostor, direktor je i dalje vozio crveni golf, a ja sam završio svoje školovanje – ali sam bio miran prema sebi. Nisam mogao podnositi nepravdu. Taj nam je prostor bio jako važan. Bilo je potpuno svinjski da sad tu neki lokalni mafijaš mlati pare na našem prostoru.

Što mislite o građanskoj hrabrosti mladih danas?

Navlačiš me da kažem da smo mi bili onakvi, a da su danas mladi ovakvi, ali ja nisam sklon toj priči. Naprosto je cijela situacija bila drugačija. Na kraju krajeva, i društveni angažman ima različite pojavne oblike. Mladi su danas, generalno, konzervativniji u nekim stvarima, a možda to samo nama tako izgleda. Tko zna što vi radite kad vas mi ne gledamo, tako treba i biti. Jedino je bitno da se ne mirite s lošim stvarima, da ih mijenjate, da to glasno govorite. Ako se ne može kroz institucije sistema, onda uvijek postoji alternativni način. Uvijek postoji mogućnost subverzije i diverzije, a to će napraviti mladi. Neću to raditi ja. Ja sam svoje napravio. Mogu samo pomoći i vrlo rado dati ruku. Sljedeća revolucija neće biti moja, ali ću je s uživanjem gledati.

Zašto onda danas nema mladih koji su hrabri? Vi ste, kad ste počeli, bili mladi pa zašto onda danas neki 25-godišnjak ne započne nešto slično kao i vi?

Pa, eto, počnite vi. Nismo ni mi došli na mjesto koje je samo nas čekalo. Neću reći ni da smo se sad nešto borili. Za početak smo samo imali strast, jako smo voljeli raditi novine i glasno govoriti stvari i nazivati stvari svojim imenom. Uz tu strast ako imaš i mrvu talenta, mogu se čuda dogoditi. Može to netko prepoznati. Nas su prepoznali. Bila je sreća i da je u to vrijeme urednik u Slobodnoj Dalmaciji bio dovoljno hrabar da nas uzme. Jer mi ni po čemu nismo pripadali Slobodnoj Dalmaciji ni tim strukturama. Bili smo gola diverzija, ali je bio urednik koji je to prepoznao.

Kako ste se vi našli s tim prijateljima i odlučili započeti rad na “Feralu”?

Uvijek tu bude i zrno slučajnosti. Kad je Feral počeo, država je financirala štampanje novina, organiziranje koncerata i štošta drugo omladinskim organizacijama. Te novine sve do 80-ih zapravo nitko nije čitao, a onda se našla generacija, naša, koja je vidjela mogućnost da ta novina nešto kaže. Započinjali smo

jako bolne teme. Sve teme koje su 90-ih došle na red – od političkih zatvorenika do Golog otoka – sve su te teme načele omladinske novine 90-ih. Tek kasnije su one bile zabranjivane. Genijalan sistem – država ti plaća da pucaš po njima. Danas je potpuno nezamislivo da država tako nešto financira. Nije ni tada bila toliko pametna da to radi svjesno. Zapravo je plaćala ventile kroz koje se ispuštao višak bijesa i gnjeva klicnaca, ali je s druge strane nepovratno načeta stvar. Načet je taj monumentalni autoritet države. Iz tog novinarstva smo mi došli.

Vremena su gruba, treba kričati

Što biste preporučili mladima koji danas čitaju nekadašnje brojeve Ferala?

Da rade svoj Feral. Ako zaista osjetiš tu strast, to samo znači da se danas može raditi još bolje. Ne bi imalo smisla da je drugačije. Vremena su gruba, treba kričati, ne može se o nekim stvarima na lijep način. Najstarija i najbanalnija istina jest da na mladima svijet ostaje. Mi smo isto jednom bili mladi, kako vidim, nismo ostavili baš dobar svijet. Potrudite se da vašoj djeci ostavite dobar svijet. Naša sloboda danas je sloboda između biranja tri modela mobitela. To možemo. Na 24 rate imamo novi iPhone, vozit ćemo novi Audi, ali na parizeru i vodi. Sloboda zaista nije sloboda biranja patika po 200 eura. Ako ih nosi milijun ljudi, to više nije sloboda. Kćeri govorim da je najvažnije to da bude svoja. Ako mogu išta sa svojom pameću i iskustvom, želim vam da odjebete pristajanje na profit radi nećijih menadžerskih bonusa. ■

Kad sam upoznao Predraga – Viktor nas je upoznao – uopće mi se nije svidio, a ni ja njemu. Ali kliknuli smo jako brzo. Mi smo više od tri rođena brata koji smo se sasvim slučajno našli. Moglo se dogoditi da se nikada ni ne nađemo. Bilo je tu čuda, ali bogami i truda našeg. Sve ostalo je povijest.

Jesu li vas kolege iz drugih medija podržavali?

Ne. Novinari su posebna vrsta, hrvatski novinari naročito. Golema većina su zapravo konformisti koji zarađuju plaću i najčešće, i u pravilu, korumpirani. Kad kažem korumpirani, ne mislim na kuvertu, već naprosto korumpirani svojom nišom, pozicijom. Od početka nas nisu voljeli, a ni dan danas nas ne vole. Ima naravno divnih ljudi, ali je većina korumpirana.

U kojoj je mjeri novinarstvo utjecalo na vaš književni rad? Je li ga potaknulo ili ga se niste mogli osloboditi?

Književnost i novinarstvo vrijednosno nisam sklon razlikovati jer su mi jednako bitni. Književnost omogućava da kažeš nešto o stvarnosti kojoj svjedočiš svakodnevno na jedan način koji u novinama ne možeš. Novine su dnevna stvar, već su sutra u kanti za smeće, ali su strašno važne u dnevnom prenošenju stvarnosti. U krajnjoj liniji i u novinarstvu su neke forme jako bliske književnosti ako ne i sama književnost. A kad dođeš do satire, to je praktički jedna književna forma. A opet novinska. Tako da je novinarstvo jako utjecalo na književni rad. Novinarstvo te nauči pisati i poštivati rokove. U književnosti rasplet dolazi na kraju, a u novinarstvu na početku. U novinarstvu je ubojica u prvoj rečenici, a u književnosti u zadnjoj.

Pisali ste antiratne tragikomedije poput "Jebo sad hiljadu dinara". Uvijek ste koristili teške, bolne teme i iz njih izvlačili humor. Je li humor za vas samo stilsko sredstvo ili nešto više?

Humoru treba vratiti slavnu povijesnu ulogu. On nije samo vic na kraju novina ili skeč na televiziji, već jako teška i zahtjevna forma. Pritom je i podcijenjen. Po definiciji nešto smiješno, nije ozbiljno, a kad nije ozbiljno, nije književnost. To je budalaština. Veličanstveni pisci su bili i veličanstveni humoristi.

Kad kažem humor, mislim na satiru iako su to vrlo različite stvari. Humor je naprosto neozbiljniji u tom smislu. Za satiru se već podrazumijeva da je kritična. Humor i satira su nešto što autoritarni režimi najteže podnose. Devedesetih, kad se država raspala, a naše nesretne države nastale, mogli smo u novinama pisati tomove ozbiljnih analiza i razvaljivati mehanizme takvih vlasti, ali ništa ih ne bi uznemirilo kao neka obična fotomontaža na naslovnici Ferala. U tom smislu je moć satire i humora izvanredna – jer

///Nismo ni mi došli na mjesto koje je samo nas čekalo. Neću reći ni da smo se sad nešto borili. Za početak smo samo imali strast, jako smo voljeli raditi novine i glasno govoriti stvari i nazivati stvari svojim imenom. Uz tu strast ako imaš i mrvu talenta, mogu se čuda dogoditi

režime i vlasti ogoljuje, a oni to najmanje od svega podnose jer ih uljuđuje, svodi ih na ljudsku mjeru. Kad prikažeš diktatora golog na naslovnoj stranici, to je gore nego da si mu deset stranica napisao o njegovom korumpiranom karakteru. Smijeh pritom oslobađa. Kad se ljudi smiju, onda je zauvijek načet autoritet tog objekta kojemu se smiješ. Ne možeš se bojati diktatora kojemu se smiješ.

Što je po vama angažirana književnost?

Književnost i uopće umjetnost bi sama po sebi trebala biti angažirana. Čim osjećaš potrebu da nešto kažeš, da napišeš, već želiš komunicirati s okolinom, inače bi to zadržao za sebe. Želiš da to drugi čitaju i da zajedno nešto mijenjate. Svedeno je bila to ljubavna poezija ili antidržavni pamflet.

To naravno ne znači da je sve napisano angažirano i da je svaki angažman dobar. Na našem je društvenom dogovoru da odlučimo je li nešto dobro ili loše. Angažirani su i neonacisti. Tako da i književnost ima tu odgovornost, naročito u turbulentnim i dramatičnim vremenima. Ne čini mi se samo neodgovornim nego gotovo i nemogućim pisati a da ne budeš angažiran. Kako ćeš danas išta pisati a da to bude amputirano od stvarnosti?

Jeste li ikad požalili zbog nečega što ste napisali?

Ne. Mi u Feralu shvatili smo jedan nepogrešiv pokazatelj: kada bismo radili, sve bismo radili zajedno. Tekstove, naslovnice, sve. Kad god bismo pomislili "uh, jebote, ovo je možda previše", to je bio nepogrešiv znak da baš TO treba izaći vani. Nekada smo plaćali skupu cijenu, ali vrijedilo je. ■

S izložbe "Dvostruka ekspozicija" Fotokluba Gimnazije Pula
FOTOGRAFIJA: ANA VERBANAC, 4.C I MASIMO PARIS, 3.D

JESU LI SUĐENJA ZA RATNE ZLOČINE UČINILA
SVIJET BOLJIM MJESTOM ZA ŽIVOT?

RAT - POREMEĆENA IGRA MOĆI

NA FOTOGRAFIJI: Stanley Milgram

IZVOR: <https://www.sfgate.com/books/article/Reeling-from-the-aftereffects-of-an-experiment-2744127.php>

LICENCA: Fair Use

Kao i u eksperimentu iz 1961. godine, kada je ispitanicima rečeno da pritisnu gumb koji će dati električni šok osobi na drugoj strani, tijekom holokausta je dokazano da će većina ljudi uzrokovati bol drugome ako osjećaju da je to njihova obaveza. Dokazano je da autoritet može od dobroćudnih ljudi stvoriti poslušne životinje voljne uraditi bilo što. Možda najveća krivica onih uvučenih u organizirani sustav ubijanja nije bilo čisto ljudsko zlo, već naivnost, povodljivost, i predrasude

Piše **Franciska Krivičić** | 4.b

Zacjeljuju li stvarno psihološke posjekotine onih pred čijim se očima odvijao teror rata kad je netko odgovoran za dio zločina osuđen na dugogodišnji zatvor ili smrt? Kada dijete uči o holokaustu, osjeća li se bolje kad sazna da je mnogo ljudi zajedno sjelo u sudnicu i osudilo one smatrane najodgovornijima za njega? Suđenja poput nürnberških ne nadoknađuju za živote koji su isparili i ostavljaju vrlo proziran i tihi osjećaj pravde, kao da se nitko zapravo nije iskupio za zlo učinjeno. Jer, može li zaključavanje krvnika iza rešetaka stvarno pružiti osjećaj pravde svijetu koji za pogubljenje krivi onog koji je isto naručio?

Krivimo li za tragedije Drugog svjetskog rata Adolfa Hitlera, one koji su izvršavali njegove naredbe ili rat, kao sotonsku silu koja ponekad počne masovno povlačiti konce u kazalištu ljudi i njihovih života i odabira? Što se tiče onih koji su čuvali vrata pakla, je li jedina prava krivica osuđenih bivših stražara Auschwitz-Birkenau to što su odrasli u društvu nacističke Njemačke koje je odobravalo zločin protiv onih koji to "zaslužuju"?

Ne znamo jesu li mirno spavali i jesu li ikad pomislili da nešto nije u redu s poremećenom igrom koji su njihovi nadređeni igrali, no pitanje njihovog osuđivanja (ili neosuđivanja) direktno upire reflektore na vrlinu kojom se kao ljudi najviše ponosimo: zdrav razum i moć razmatranja etičnosti naših odluka.

Kao i u jednom eksperimentu iz 1961. godine u kojem je ispitanicima rečeno da pritisnu gumb koji će dati električni šok osobi na drugoj strani (što su oni i napravili) tijekom holokausta je dokazano da će većina ljudi direktno ili indirektno uzrokovati bol drugome ako osjećaju da je to njihova obaveza te da autoritet može od dobroćudnih ljudi stvoriti poslušne životi-

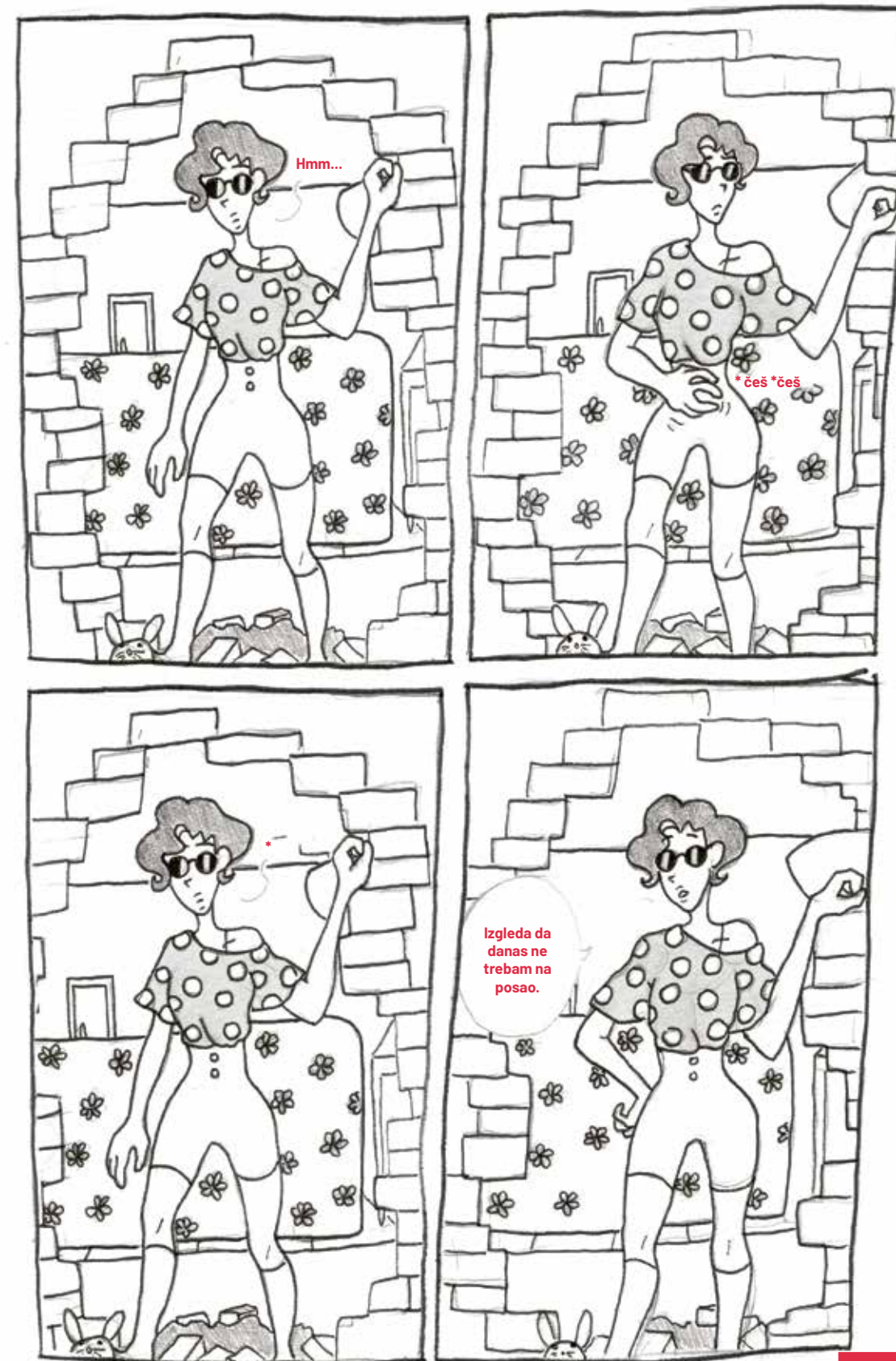
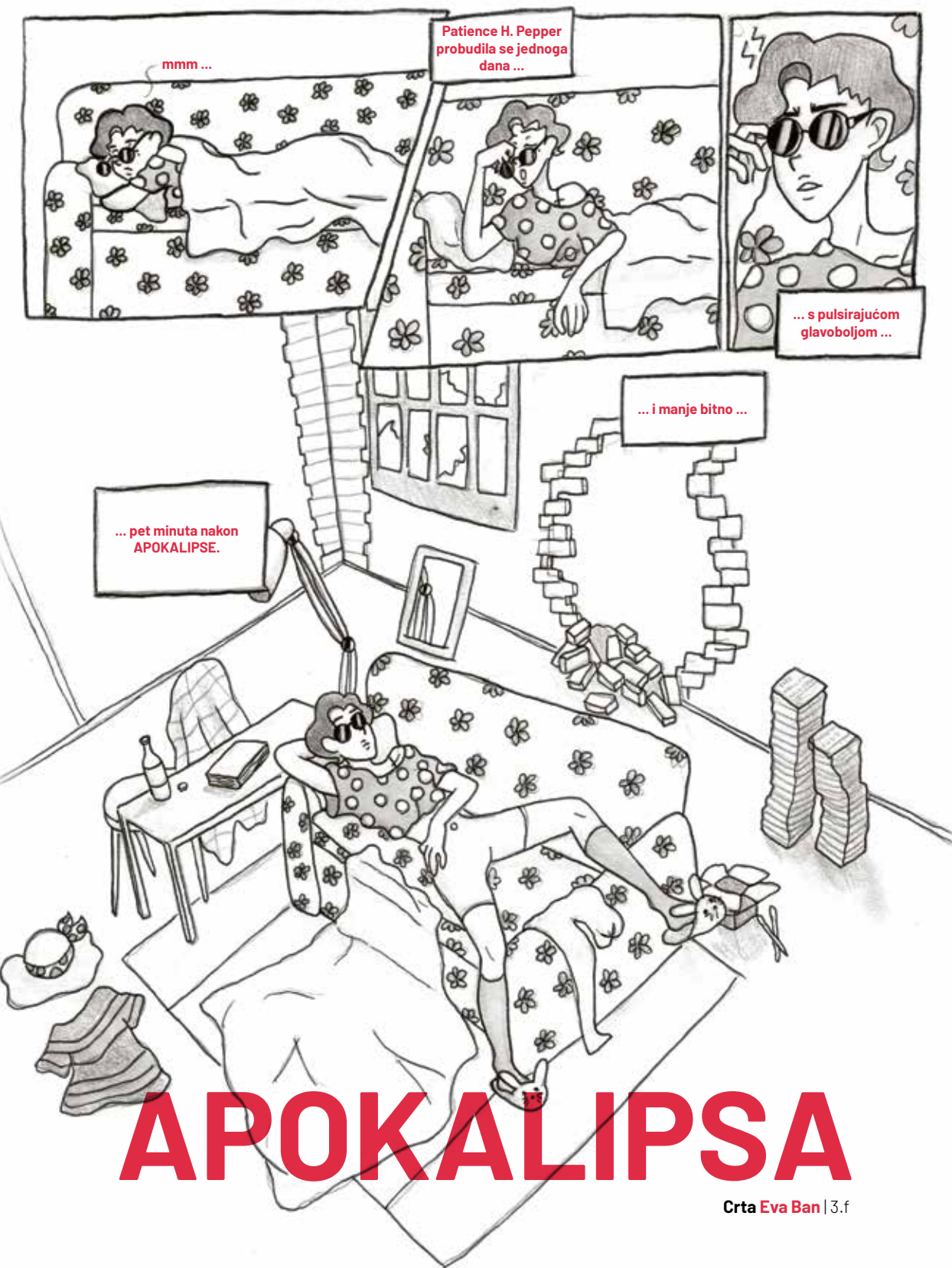
nje voljne uraditi bilo što, i tom krvavom fenomenu se samo moralno najjači mogu oduprijeti. Možda najveća krivica onih uvučenih u organizirani sustav ubijanja i slamanja onih koji su smatrani bezvrijedni - ma nije bilo čisto ljudsko zlo, već naivnost, povodljivost, i predrasude.

///Pošto znamo da će se čovjek pokoriti čak i najzlomamjernijem autoritetu, imamo posebnu obvezu na pozicije autoriteta postavljati one za koje je najvjerojatnije da će se ponašati humano i mudro. Izazov leži u tome da stvorimo takve političke strukture koje će savjesti dati bolju šansu kada je suprotstavljena zabludjelom autoritetu.

Stanley Milgram

U onome što znamo o Drugom svjetskom ratu se ipak vidi da su u pokolju i mučenju sudjelovali i neki očito zli ljudi, kojima su okolnosti dopustile da počine velik broj užasnih zločina u sustavu koji je to prihvaćao, ali razumno je pretpostaviti da ljudi koji su živjeli u to vrijeme, na tom mjestu, većinom nisu bili strojevi za ubijanje ni nemilosrdni mrzitelji, već žrtve okolnosti.

Suđenja za ratne zločine društvu su možda nakon svega pokazala da je čovječanstvo otvoreno uvidjelo i pokazalo da neće tolerirati bezuman i nemaran gubitak stotina, tisuća ili milijuna ljudskih života, čak i ako se čini da sistem stvoren za vrijeme rata nije dao vidljiv izlaz onima na koje je spala uloga krvavog posla. ■

S izložbe "Ovo nije lula" Fotokluba Gimnazije Pula
FOTOGRAFIJA: IVA VERBANAC, 4.g

STOCKHOLM IMA GREU,
PULA IMA DORU

BOLJE SPAŠAVAT ZEMlju NEGO OCJENE!

Dora Macuka, učenica pulske gimnazije, inicirala je okupljanje učenika
FOTOGRAFIJA: KARIN BOLKOVIĆ

Pročitano pismo zabrinutih učenika pred zgradom Istarske županije prošlo je na gluhe uši: "Ti problemi koji se tiču našeg planeta bitno utječu na našu budućnost, te vas pitamo: Zašto se uopće truditi oko obrazovanja ako vas odrasle nije briga za činjenice, ako ne slušate znanstvenike, njihova istraživanja i upozorenja?"

Piše **Ivan Slijepčević** | 4.f

Poziv na prvi protestni akt skorijeg doba koji su organizirali učenici Gimnazije Pula shvatio sam kao jedinstven pomak unovčen u obliku neizmjernog ponosa usmjerenog prema svojim kolegama koji su nesebično odlučili izaći i ukazati na sveopći problem lošeg odnošenja prema našem planetu.

Dana 15. ožujka 2019. godine učenici pulske gimnazije, ali i drugih škola, zahvaljujući inicijativi gimnazijalke Dore Macuka (2.e) okupili su se na žutom igralištu kako bi ukazali na aktualni problem lošeg odnošenja ljudi prema prirodi. Naime, sama inicijativa na lokalnoj razini dio je svjetskog pokreta pod nazivom "Global Climate Strike for Future".

Prvi protestni akt pulskih učenika skorijeg doba
FOTOGRAFIJA: KARIN BOLKOVIĆ

Iza cijelog pokreta stoji šesnaestogodišnja djevojka Greta Thunberg. Jednog ljetnog dana prošle godine odlučila je otići iz škole te sjesti ispred zgrade švedskog parlamenta kako bi ukazala na rastuće ekološke probleme koji se tiču svakog živog bića na planetu. Za Guardian izašla je vrlo otvoreno – izjavivši kako joj je prilika stvaranja globalnog pokreta pomogla da preboli depresiju. Ni New York Times nije rezerviran u uzdizanju ovako herojskog čina.

///Iako je kultura prosvjeda većini učenika bila strana, bilo je zaista ugodno čuti i vidjeti uzvikivanje parole “spasi Zemlju”

Petnaesti ožujka bio je taj dan. Dan koji označava pad ekološke barijere zadužene za kočenje razvitka planete. Greta je angažirana za promjenu u svim aspektima mogućeg ljudskog djelovanja, posebice u onom glede prirode. Na svom Twitter profilu izbacila je post podrške Svjetskom danu osoba s Downovim sindromom, vrlo je rječit o sveukupno zabrinjavajućem stanju u svijetu i sa socijalne strane – kritizira rat i pohlepu.

Atmosfera na igralištu bila je podosta energična. Par uvodnih riječi profesorice Teodore Beletić poslužile su kao katalizator odlasku prema Portarati. Čekali smo da se ekiparci s transparentima proguraju na čelo kolone, dok smo mi novinari ostali za samim

repom. Iako je kultura prosvjeda većini učenika bila strana, bilo je zaista ugodno čuti i vidjeti uzvikivanje parole “spasi Zemlju”.

Ovakve građanske akcije uvelike su potrebne, a entuzijazma je doista bilo napretek. Fundamentalni “problem” samog mimohoda bila je odsutnost većeg broja učenika škole. Razlozi za spomenuto podijeljeni su. Nadalje, ono o čemu diskursa nikad dosta – pasivnost mladih ljudi ovim aktom prešla je u aktivnost, što je samo po sebi bitan pomak.

Naletjeli smo na par poznatih lica koja su, na vrhuncu sve nabrijanosti i žege, mirna srca sjedila u obližnjem kafiću i pijuckala (u neku ruku ekološki neprihvatljivu) vodu u kombinaciji s kofeinskim prahom. Taj detalj, na svačiju žalost, očit je pokazatelj spomenute pasivnosti i manjka brige kako za okoliš, tako i za sebe samih. I oko toga se vrti cijela priča. Manjak brige za nas. Manjak brige da vama, i onome pored vas, bude bolje. Pročitano pismo zabrinutih učenika pred zgradom Istarske županije prošlo je na gluhe uši: “Ti problemi koji se tiču našeg planeta bitno utječu na našu budućnost, te vas pitamo: Zašto se uopće truditi oko obrazovanja ako vas odrasle nije briga za činjenice, ako ne slušate znanstvenike, njihova istraživanja i upozorenja?”

Jako mi je drago zbog mladih ljudi koji polako usvajaju kulturu protestiranja. Pasivnost će se zasigurno smanjiti, ali oni iskusniji, stariji i odgovorniji, tu bi kulturu također trebali usvojiti i prenijeti. ■

S izložbe “Ovo nije lula” Fotokluba Gimnazije Pula
FOTOGRAFIJA: FEDERICA FABRIS, 4.G

PULSKI UNDERGROUND U BORBI
PROTIV NARODNJAČKOG ŠUNDA

NESTAJAJE LI URBANA PULA?

AUTOR ILUSTRACIJE: HALLOWEEN

PREUZETO S: https://www.freeimageslive.co.uk/free_stock_image/mohawkjpg

LICENCA: Creative Commons Attribution 3.0 Unported License

Koliko god sami sebi govorili "to tako treba biti, vremena se mijenjaju", ne možemo okretati glavu činjenici da je umjetnička scena nekoga grada ono što odgaja mlade ljude. "Scena" koju pokušavaju stvoriti dva među mladima najaktualnija kluba slika je i prilika toga da, iako se vremena mijenjaju - ne moraju nužno ići na bolje

Piše **Ivan Slijepčević** | 4.f

Nedjelja. Nekih šest popodne. Vruće. Ljeto. Pakao. Sve ostalo. Dok razmišljam gdje ću se zaputit' danas, na liniji mi svira "Heaven Knows I'm Miserable Now" od Smithsa. Prikladno za riknut. Jednako toliko i toplo. Isuse, riknut ću. Pas mater, koja budala je smislila ove vrućine? Vađenje iznutrica priborom iz tajlandskog restorana primamljivije je od truljenja na ovim prokletim temperaturama.

Nego, 'ajde dok čekam da se nešto desi - dok me neko čudo natjera da izađem iz ove svoje skromne jazbine u kojoj se svaka (ne)sretna duša osjeća k'o u Trobecovoj pećnici - da se malo raspišem o nečemu. Naime, odrastao sam na samom jugozapadu ove predivne pizdarije koju svi valjda nazivaju Istra. U

gradu u kojem je bitnije imat' najveću novogodišnju kuglu u Europi, lightshow dizalica kao na nekom reju u organizaciji mog dede, ski-liftove i raznorazne gluposti postmoderne nego potaknuti mlade da se razviju u kvalitetne, odgovorne, sposobne ljude s kičmom, a ne da se zadovoljavaju činjenicom da su samo jedni u nizu od mnoštva fabriciranih umova, bačenih na ovaj svijet čisto da osjete odgovornost prema nastavljanju ove bijede koju nazivamo život. Da, pogodili ste, govorim o Puli.

Koliko god se stvari promijenile i gdje god mi otišli – one, u suštini, ostaju iste, kaže ona stara. Prvi put smo se našli u trenutku u kojem smo, kolektivno, kao ljudski rod, pljunuli u facu ovoj staroj izreci. Jedan mladi momak s Punte – koji se preko tjedna voli igrati novinara na fejsbuk stranici, a vikendom to isto čini i na radiju – živi između dva noćna kluba upitne kvalitete koja su vrlo aktualna među populacijom njegove generacije. S jedne strane nalazi se paterfamilias lokalnog mediokriteta Pietas Julia, s druge njegov degutantni mlađi bratić prikladna imena – Cargo. Žalosno je to promatrati. Koliko god sami sebi govorili "to tako treba biti, vremena se mijenjaju", ne možemo okretati glavu činjenici da je umjetnička scena nekoga grada ono što odgaja mlade ljude. "Scena" koju pokušavaju stvoriti dva spomenuta kluba slika je i prilika toga da, iako se vremena mijenjaju – ne moraju nužno ići na bolje.

Kako promatranjem ukućana, tako spletom okolnosti, taj isti mali s Punte završio je u leglu alternative, u Rojcu. Stara zgrada na Monte Zaru utočište je mnogim udrugama, bendovima i samostalnim umjetnicima koji kroz jedinstvo i samoaktualizaciju u onom najširem smislu streme ka tome da ovaj grad zadrži svoj nekadašnji alternativni imidž, imidž grada s mudima, imidž grada koji se ne boji ničega. Iz podruma čuju se tamne distorzije gitara, urlajući vriskovi "jakih likova" pulskog undergrounda, na gornjim katovima održavaju se raznorazne edukacije, nalaze prostori koje zauzimaju sportaši, invalidi i pretty much sve sfere i slojevi ljudskog društva.

Ta zgrada je ono što je stvorilo kadar mladih ljudi koji vjeruju u ljepotu različitosti, ljepotu sazrijevanja i izražavanje svoga stava bez imalo srama ili straha, kadar ljudi koji drži ovu našu skromnu, ali jako vrijednu i bogatu, umjetničku i alternativnu scenu na

nogama već dugi niz godina. Govorimo o zgradi koja ovom našem gradu predstavlja prijeko potrebnu kreativnu oazu, zgradi koja nakon više desetljeća nije izgubila svoju čar i vibraciju. Zbog te je zgrade mali s Punte jako ponosan što živi ovdje.

Ljudi koji se vode onom "jao meni, kako je bilo super kad sam bio tvojih godina, nas je bilo na tisuće, 'naaaaš koji heeeeeeeell, ne'as ti pojma š'a je život, e!" mi idu na patku i to opako. Shvaćam da se sili nostalgije malo ljudi uspije oduprijeti, al' daj smiri estrogene, čovječe. Ako ti je već sve tolika tlaka, daj onda gledaj kako poboljšat' nešto i izbacit' taj feeling iz sistema jer stalno uzdizanje prošlosti bez djelovanja u sadašnjosti ne vodi nigdje.

///S jedne strane nalazi se paterfamilias lokalnog mediokriteta Pietas Julia, s druge njegov degutantni mlađi bratić prikladna imena – Cargo

Jučer, evo, baš sjedim u Skandalu navečer. Fina atmosfera s finim hjumnsima. Počela je neka priča o geološkim granicama, promjenama imena država, bitcoinsima, svašta nešto, pa sam odlutao dok me netko opet nije prizemljio. U tom stanju hibernacije razmišljao sam o tome kako je taj plejs, skoro pa u istoj mjeri kao i Rojc, doprinio cjelokupnoj spici. Skandal je fakat nezaobilazna kafana ako se krećeš po tamnim avenijama pulskog undergrounda. Zanimljivo je kako nikad ne znaš gdje vode struje života. Svaki grad ima mjesta koja oblikuju ljude i ljude koji oblikuju mjesta. Ali ta neka iskrenost među ljudima, ljudskost, magija dobrote i zajedništva sve je manje i manje prisutna...

A Pula može zaista biti magičan grad. A može bit' i čumez. Ovisi kako se uzme. Ono što je tipično za malog s Punte i najmlađu "Rojc bagru" je to neverending pitanje "e, ma jesmo mi zadnji?", ta neka sumnja u mlađe naraštaje, sumnja u našu sposobnost očuvanja ove predivne priče koju mi u Rojcu gradimo danas, a gradili su je i ljudi puno prije nas. Mali s Punte se zaista nada da će ta priča opstati, očuvati se i obogatiti novim licima, idejama, željama, snovima i ambicijama. Zato gradite scenu, jer i vi ste dio nje! ■

S izložbe "Ovo nije lula" Fotokluba Gimnazije Pula
FOTOGRAFIJA: FEDERICA FABRIS, 4.G

KAKO JE DEZERTER ZASVIRAO ĐAVOLJU SIMFONIJU

RAZGOVOR S DAVOROM MANDIĆEM, PISCEROM
I NOVINAROM, KOJI JE SVOJ NOVI ROMAN
PREDSTAVIO U NAŠOJ ŠKOLSKOJ KNJIŽNICI

Davor Mandić: Zanimalo me i kakva je bila Pula, odnosno gdje je njena razglašena tolerantnost prema drugačijima ipak prestajala
FOTOGRAFIJA: TANJA DRAŠKIĆ SAVIĆ

Jedan puno pametniji čovjek od mene davno je napisao: "Ne znam jesam li pisac, ali znam da nisam ništa drugo." Bio je to gospodin Camus i ovom rečenicom je sažeo moje razmišljanje o toj stvari. Onog trenutka kad se budem počeo doživljavati ozbiljnim piscem, upucajte me

Intervjuirale **Sara Floričić** | 4.b i **Marta Vlahović** | 4.b

U školskoj smo knjižnici ugostili bivšeg učenika naše škole, danas uspješnog pisca i novinara Davora Mandića, koji nas je očarao svojom vedrinom i jedinstvenošću. Davor je atmosferu začinio čitanjem svojeg najnovijeg romana "Đavolja simfonija", a potom je s nama podijelio svoju životnu priču.

Možete li nam se predstaviti i reći nešto o sebi?

Moj život oblikuje se riječima. Nisam po tome jedinstven, dijelim tu činjenicu s još barem sedam milijardi ljudi, pa tako i s vama. Netko, doduše, veći značaj pridaje oblicima i bojama, ili tonovima,

pa svoj izraz traži u slikanju ili muziciranju, netko brojevima, pa u matematičkim operacijama traži smisao postojanja, itd., a netko pak samo živi, ne razmišljajući o misterijama života ništa više nego kao o potrebi za popunjavanjem praznine u želucu. Nekad bih volio da sam ovaj zadnji, da se malo odmorim, ali onda opet, kad god sjednem za kompjutor i krenem razrađivati neku ideju u priču, pjesmu, roman, scenarij... ili pak novinarsku temu, esej, kolumnu... osjetim ono isto uzbuđenje pred tim otvorenim prostorom mogućnosti, kao da sam u najvećem supermarketu ideja koji se može zamisliti, a ja samo trebam odabrati. Kad se tako sumira, moja potreba za pisanjem može se raščlaniti na dvije "potpotrebe": jedna je za pronalaženjem pravih pitanja u vezi sa svijetom, a druga je komuniciranje tih pitanja s tim istim svijetom. A sad kad sam izgubio vašu pozornost ovim filozofiranjem, probat ću vas u nastavku ne udaviti do kraja.

Što za vas znači biti pisac i smatrate li sebe ozbiljnim piscem?

Jedan puno pametniji čovjek od mene davno je napisao: "Ne znam jesam li pisac, ali znam da nisam ništa drugo." Bio je to gospodin Camus i ovom rečenicom je sažeo moje razmišljanje o toj stvari. Onog trenutka kad se budem počeo doživljavati ozbiljnim piscem, upucajte me.

Kada ste shvatili da je spisateljstvo vaš poziv i je li to bio vaš prvobitni cilj?

Prvo sam htio biti smetlar. Najozbiljnije. Kad sam bio mali, fascinirala su me svjetla smetlarskog kamiona, kao i to da se jedino oni smiju voziti ne sjedeći u kamionu, nego držeći se za njega izvana. To me brzo prošlo. Onda sam mislio da ću biti matematičar, jer mi je to išlo, pa sam otkrio sportove, misleći da ću se i time profesionalno baviti... Ma bilo je tu svega, sve do trenutka kad sam uhvatio prvu knjigu koja mi je otvorila vrata raja. Bio je to Camusov "Stranac". Čitao sam ja i prije, zabavljale su mene i dječje knjige, ali ništa od toga nije rezoniralo sa mnom kao taj kratki roman. Bila je to ujedno prva, nikako i posljednja, knjiga koja je u meni izazvala poriv da nešto napišem. Naravno, bila je to katastrofa od teksta, neki traljavi pokušaj romana koji je zapeo na petoj stranici pa sam se, na sreću, vratio čitanju i propisao nešto kasnije, kad se u meni nakupilo teksta koji je trebao izaći vani.

Koliko je vaš trenutni život udaljen od vama idealnog?

Uvijek je trenutni život udaljen od savršenog. A tako i treba biti, jer smisao putovanja je u putovanju, a ne u stizanju do cilja, odnosno cilj je promjenjiva točka, koja se nadograđuje i iznova osmišljava te je put do njega ono najslađe. Ja, eto, težim savršenoj rečenici i znam da je nikad neću napisati. Hoću li zato odustat od tog puta? Nadam se da neću.

Osvrnut ćemo se na vaše posljednje djelo "Đavolja simfonija". Odakle je potekla ideja za naslov djela i koliko ste vremena i truda uložili u pisanje?

Kad sam shvatio da želim pisati o odrastanju u Puli u vrijeme Domovinskog rata, pomislio sam: Pa zar još jedan roman o ratu?! A onda sam shvatio da ih i nema tako puno, barem ne onih koji bi bili napisani iz perspektive moje generacije (rođen sam 1976.), dakle one koja je bila dovoljno stara da conta što se zbiva, ali i dovoljno mlada da ne mora u ratu sudjelovati na način kako su to morali stariji, vojno sposobni. Zanimalo me promisliti o vezi moje generacije i njihovih roditelja, koji su se suočili s rasapom jednih ideja i stidljivim formiranjem novih, pa su u tom zrakopraznom prostoru "između", toj vječnoj tranziciji, pogubili kompase i prestali biti autoriteti, što se pogotovo moglo osjetiti u područjima koja nisu bila direktno pogođena ratom, kao što je bila Pula. Zanimalo me i kakva je bila Pula, odnosno gdje je njena razglašena tolerantnost prema drugačijima ipak prestajala. Inače, to sam sve prvo napisao kao kratku priču. Njen je naslov "Dezertjer" i objavljena je u mojoj prošloj knjizi, zbirci priča "Valjalo bi me zamisliti sretnim", ali već kad sam je napisao znao sam da sam ja možda bio gotov s njom, ali da nije ona bila gotova sa mnom. I bio sam u pravu, bilo je tu još puno stvari koje je trebalo istražiti. Jednom kad sam počeo ozbiljno istraživati trebalo mi je oko godinu dana da skupim sve što sam mislio da mi treba, i još godinu dana da to napišem.

Koje od vaših djela vam je najprisnije i zašto?

Prvo, nikad objavljeno. Zato što je prvo i zato što ništa ne valja pa za njega, tu zbirku jalovih pjesmica s posebnim potrebama, imam najviše simpatija.

Što biste poručili mladima koji se odlučuju posvetiti pisanju?

Pišite. ■

S izložbe "Dvostruka ekspozicija" Fotokluba Gimnazije Pula
FOTOGRAFIJA: KIRA PEROČEVIĆ, 3.F

RECENZIJA ROMANA SVENA POPOVIČA:
"UVJERLJIVO DRUGI" (FRAKTURA, 2018.)

NE PREOSTAJE NAM NIŠTA DRUGO NEGO ISPITI PIVO I CITIRATI CELANA

Piše **Andrea Lukanović** | 3.f

Roman Svena Popovića možete posuditi
u knjižnici pulske gimnazije
FOTOGRAFIJA: ANDREA LUKANOVIĆ

Fazu kroz koju prolazi mladi pisac čijim se životom bavi roman "Uvjerljivo drugi" Svena Popovića zapravo ćemo svi proživjeti. To je ona najiritantnija, narcisoidna faza najčešće povezana uz studente (filozofskog). Mladi se pisac u romanu relativno loše nosi s tom fazom: prevelike doze alkohola i duhana, malo rjeđe, no svejedno prisutno, rekreativno drogiranje te nezdravi odnosi s ljudima čvrsto uokviruju njegove dvadesete.

Kroz cijelu knjigu proteže se čudna atmosfera. Opisala bih ju kao mješavinu ustajalog dima cigareta i mamurluka. S obzirom na to da mladi pisac odvoji

par misli za svaku cigaru koju zapali te za svako pivo koje popije, to nije ni čudno.

Kupujem cigarete. Gauloises. To je pušio Cortazar. Prodavač mi pruža kutiju. Na njoj piše upozorenje. Nešto o impotenciji. Vraćam kutiju. – Dajte one koje ubijaju – ni to nije moja doskočica, niti je posebno duhovita fora.

Atmosferu romana upotpunile su mnoge eksplicitne scene kojima, rekla bih, ulazimo u duboku intimu autora. Mladi pisac sve što vidi opisuje brutalno iskreno, ponekad iskrenije nego što je potrebno. Ima izbrušeni stav o svemu, od dizajnerskih partija do zanimljive tipologije ljudi. Cinizam i sarkazam koji prate sve njegove stavove i postupke također nam pomažu kako bismo ga bolje shvatili. Upravo zbog tog modernog i, u neku ruku, nekonvencionalnog i avangardnog stila pisanja ovaj roman ne bih preporučila osobama koje za sebe smatraju da nisu ukorak s milenijalcima. Iltiga onima koji ne znaju što je meme.

///Kroz cijelu knjigu proteže se čudna atmosfera. Opisala bih ju kao mješavinu ustajalog dima cigareta i mamurluka

Glazbeni brojevi različitih žanrova prožimaju roman, spominju se i "3rd planet" i "Blue room". Što nije ni čudno znajući da se Popović bavi glazbenim kritikama, no zanimljivo je da je uspio taj dio sebe staviti u lika. Znači li to onda da ga mnogo više od glazbenih kritika povezuje s likom? Roman se čita u dahu i sve nabrojano pridonosi dinamičnosti i želji da saznamo što će se s likom događati dalje. Ali taj lik je pun sebe. Pun sebe, a nedorastao. Mladi nadrkani student koji misli da je kulturološki uzdignut zbog uspješno pročitane knjige Henryja Millera uz glazbenu pozadinu Whitesnakea.

Nakon čitanja drugog Popovićeveg romana "Nebo u kaljuži" ne mogu si pomoći ne misliti da su njegovi glavni likovi i on sam sve što njegovi glavni likovi preziru u romanima – od privilegiranih hipstera do samoprozvanih intelektualaca. Što se mene tiče – soul mate. ■

REPORTAŽA:

VIKEND U MAĐARSKOJ METROPOLI

POSJET AURORI – DRUŠTVU RAVNOPRAVNOSTI

Osnivača Aurore naravno nema, sve funkcionira anarhistički. Ne anarhistički u smislu kaosa nego u smislu društva u kojem poredak zamjenjuje samoorganizacija. Ne postoji hijerarhija, postoji samo koordinator kojem se ljudi mogu obratiti s idejama i primjedbama

Piše **Ivan Slijepčević** | 4.f

Sve što je potrebno za uništenje sobe su drugi ljudi s tobom u njoj. Tako nekako. Prva misao koja me okupirala tog jutra. Petak, vani kiša. Pizdarija. Plan puta mi je bio apsolutno stran s obzirom na to da sam saznao za polazak niti 24 sata ranije. Volim se bacati u vatru po pitanju novih iskustava tako da mi je cijela ova situacija totalno legla uz karakter, a i jedva se čekam maknuti iz Pule. Kao da me nešto guši, drži i ne pušta. Valja li od toga bježati? Ma, tko će ga znat. Ja sigurno ne.

Ustao sam se, spremio koliko sam mogao s obzirom na izvanrednost situacije, i spedalirao iz kuće. Stari me odvezao do Jysk trgovine (bio sam abnormalno umoran tako da nisam shvatio točno koje) gdje me čekao Noel. Opet ta kiša. Veselio sam se putu, al' kiši nikako. Odjebi, majke ti. Nestani. Stajao sam s rukom i torbom u predvorju nekakvog mjesta gdje se iznajmljuju kombiji i raznorazna elitna vozila. Upoznao sam se s prvom suputnicom – Isabelle. Noel je napokon sredio papirologiju i bili smo spremni

Zgrada mađarskog parlamenta na Dunavu.
FOTOGRAFIJA: NOEL MIRKOVIĆ

za polazak. Par ekiparaca trebali smo pokupiti po okolnim mjestima, tako da nam je trebalo dok smo se dočepali autoputa i krenuli pravcem Budimpešte. Kroz otprilike sat vremena kombi je bio pun ljudi.

kombija je ta da se klima dijeli na neke manje podsekcije koje idu u korist raspodjeli topline. Bez beda si mogao spičiti par celzijusa razlike između vozača i suvozača. Zakon spika. Radio je bio teži treš. S teh-

U podrumu društvenog centra Aurora održavaju se koncerti i partyji

FOTOGRAFIJA: NOEL MIRKOVIĆ

Pun ljudi koji se više-manje svi znaju. Samo ja sam outcast, padobranac, mališan. Ti bokca. Ajde, simpa je ekipa. Pičimo. Fajnali.

Dođosmo na autoput. Kombi je mega udoban. Naručen po mjeri, baš za nekog poput mene. Uživam u putu za tamo, za nazad kunjam k'o zaklan. Prvi smo put stali na jednoj zagrebačkoj pumpi. Sjećam se žutog outlinea benzinske, ali ne i imena. Leg'o mi je taj sendvič. Kava baš i ne. Fakat volim putovat. Nisam baš shvatio tehnologiju u kombiju. Skontao sam da Noel vozi automatik. To mi apsolutno ništa ne znači, ipak još uvijek ne vozim. Renta se dirt cheap, tako da je sve to skupa ful sjelo na mjesto. Fora kod tog

nološke strane, hardware je krema, ali stari vozi isti Ford Escort već 14 jebenih godina, tako da nisam tip koji treba suditi o napretku automobilske tehnologije. Prešišala me za skoro dva desetljeća. Mati mila.

Nakon možda osam sati vožnje stigismo u mađarsku metropolu. Po putu za tamo zapričao sam se s jednom starijom ženom, Sunčicom, koja mi je, uz Noela, cijeli taj put učinila skroz ugodnim. Ajd' pa da i ja doživim pozitivne od ljudi. Cijeli sam se vikend baš trudio gurati taj osjećaj nesnošljivosti prema ljudima po strani. Donekle sam i uspio, ali je nekako uvijek bio tu. To me masu nerviralo. Glavni razlog ove trodnevne ekspedicije u danas nedvojbeno jednu od

najvećih modernih fašističkih tvorevina bio je obilazak malenog društvenog centra s velikim srcem i super ekipom koja iza njega stoji. Radi se o Aurori. Za otprilike minutu čitat ćete o njoj.

Nego, iskricali smo se iz kombija i čekali Noela da obavi nekakve razgovore. Riješeno, možemo ući. Bum, sudar. Evo ga na, odlično. Neki tip je valjda pričao na telefonu i po svemu sudeći uopće nije pratio cestu. Lupio se u parkirani auto koji se nalazio tik do nas. Stvarno svašta...

Ušli smo unutra. Srdačno nas je dočekala jedna tamnoputa djevojka čiji je zadatak očito bio odvući nam pažnju razgovorom dovoljno dugo dok ne dođe Martin, jedan od prvih ljudi, uvjetno rečeno, osnivača samog centra. Martin je jedan od prvih ljudi, uvjetno rečeno, osnivača Aurore. Osnivača naravno nema, sve funkcionira anarhistički. Ne anarhistički u smislu kaosa nego u smislu društva u kojem poredak zamjenjuje samoorganizacija – Aurora je društvo ravnopravnosti. Postoje tijela unutar kolektiva koja su zadužena za svakodnevno funkcioniranje centra, ali zajednica je o njihovom radu detaljno obavještena kroz redovite sastanke i skupove. Također, ljude na određene funkcije biraju ljudi unutar kolektiva. Ne postoji hijerarhija, postoji samo koordinator kojem se ljudi mogu obratiti s idejama i primjedbama.

Predstavili smo se djevojci, raspričali se o našem individualnom radu unutar Rojca, stanju u Mađarskoj, svemu. Došao je Martin i uputio nas prema podrumu, gdje se inače održavaju koncerti i partyji. Jako simpa mjesto, ali se osjeća fonja ustajalog metala i plastike od pojačala. Fale mi probe, stvarno. To mi je prvo palo napamet. Ugledao sam jako puno stikera meni poznatih bendova, bendova koji su prošli kroz naš Monteparadiso, a da su se dotakli i Budimpešte tokom turneje. Martin nas je posjeo, ponudio svim i svačim te nam je počeo pričati o samoj Aurori, nastaloj 2014. Naime, njihova posebnost leži u nekoliko ključnih stvari. Jedini u cijeloj Mađarskoj kontinuirano organiziraju parade ponosa, ne uzimaju apsolutno nikakav novac koji prođe kroz ruke njihove vlade (to uključuje i EU fondove i slične načine financiranja). Financiraju se od upada, šanka, donacija, crowdfunding kampanja i sličnim metodama. Saznali smo kako su u dosta dobrim odnosima s čovjekom u čijem je vlasništvu zgrada bila prije njihova

useljavanja, ali vlasti očigledno imaju opakih problema s njihovom društvenom aktivnošću – s obzirom na to da ni sami ne znaju hoće li ostati u toj zgradi do kraja tjedna. Intervencije policije radi banalnosti dosta su česta pojava, velik je problem i dozvoljena konzumacija kanabisa unutar prostorija centra... Ima tu toga.

///Sukladno našim vrhunskim sposobnostima snalaženja u stranim gradovima Noel i ja izgubili smo se unatoč činjenici da smo imali GPS

Centar čini šest udruga civilnog sektora koje se bave raznoraznim stvarima. Od razglabanja o ekonomskoj problematici preko sporta do umjetnosti. Atmosfera je jako, ali jako ugodna. Svirka s bendom dogovorena je u roku od odmah, što mi je dalo dojam nevjerovatne pristupačnosti i otvorenosti. Kasnije sam malo kopao dalje pa sam došao do zaključka da jako drže do očuvanja scene. Koncerti, priredbe, izložbe, aukcije... sve je to dio redovitog repertoara Aurore. Sve "obaveze" obavismo prvi dan. Subota i dio nedjelje prošli su u žderanju krempita, doboš torti (mađarica), šetanju, kuhanom vinu i obilasku Dunava brodom.

Sukladno našim vrhunskim sposobnostima snalaženja u stranim gradovima Noel i ja izgubili smo se unatoč činjenici da smo imali GPS. Završili na krivoj strani Dunava, uzeli taksi da se materijaliziramo u okruhu hotela... junk food, rock 'n' roll and mulled wine uglavnom. Genijalan vikend. Osoblje u four star hotelu Eurostars je za svaku pohvalu. Kao i njihov nevidljivi minibar. Kažem nevidljivi jer sam ga omašio totalno.

U povratku smo uživali u kišnom popodnevnu vozeći se u kombiju uz Radio 101 i Idole, Šarla Akrobatu, Talking Headse i Bowieja. Stigao sam kući umoran, ali relativno sretan. Toliko. Neke stvari ipak moram pustiti za se. Šibam na spavanje, pa se čitamo dalje. ■

KAMPANJA #SVISMOMIFRANJO POKRENULA
LAVINU REAKCIJA NASTAVNIKA

Što se htjelo poručiti time da su svi oni Franjo?
Ako se htjelo poručiti da bi svi nastavnici
trebali reagirati kao Franjo, smatram da to nije
način na koji treba reagirati u takvoj situaciji

Piše **Matilda Nikić** | 2.a

A ŠTO JE S NAMA UČENICIMA? KAD ĆE POČETI

ILUSTRACIJA PREUZETA S:

<https://svgsilh.com/image/1300283.html>

LICENCA: Creative Commons CC0 1.0 Universal

Dijete sam 21. stoljeća. Ne čitam ni novine ni časopise. Tko to još čini? Pojedinci, skidam vam kapu. Ono što me zanima potražiti ću na internetu. Jedino me onaj miris knjiga još mami... Iako, eLektire, svaka čast... Sjedim u učionici, latinski po rasporedu, nema profesora, kasni. Noć prije učila sam likovni i kemiju, usmena i pismena provjera. Listam po fejsu, 4-5 objava zaredom "ŠOKANTNE VIJESTI!" Misli sam da je opet propalo nešto u ovoj državi ili da je opet otkriven kradljivac državnog proračuna. Ali to nisu bile svakodnevne "šokantne" vijesti, bila je to vijest o nasilju u školi. Profesor je nasrnuo na učenike. Ok. To je problem.

Profesor Franjo Dragičević, pisalo je na svim portalima, 5. prosinca 2018. fizički je nasrnuo na dvojicu učenika 2. razreda. "Učenici su se na satu smijali, dobacivali, a navodno su profesora gađali kredom. Očito nepoštovanje autoriteta profesor više nije mogao trpjeti. Iako je iza njega 40 godina bespriekornog profesionalnog staža, ovo je bila kap koja je prelila čašu", čitam po portalima.

Čuj, profesor nasrnuo na učenike, ne čudi me... Nasilja, nažalost, ima svugdje. Ali nasilje nije rješenje ni za što, nije ispravan odgovor na provokacije ni na

nasilje. Ali kako se uopće definira nasilje? Prema natuknici iz rječnika, nasilje je svjesna okrutnost usmjerena prema drugima s ciljem stjecanja moći nanošenjem psihičke i/ili fizičke boli. Dakle, reakcija profesora Franje bila je vjerojatno ona kap koja je prelila čašu.

Prema iskustvu u svom razredu, mogu zaključiti da su učenici prof. Dragičevića testirali i prije nego je nasrnuo na njih. Moguće da su samo koristili mogućnosti, ali profesor je trebao intervenirati na vrijeme

Profesor navodi da je njegov razred oduvijek bio divlji. Divlji razred, ha... To je i moj razred, vjerujte mi. Kad se treba upisati u zamjenu, nama će se zadnji ma upisati, pijemo krv na slamku. Ali mi to činimo kad možemo, kad nam se omogući. Zna se kad vlada disciplina, a kad je wi-fi mreža preopterećena. Pošašanje učenika u početku, kada dolazi novi profe-

KAMPANJA ZA NAS?

sor, je naravno uvijek uzorno. Onda kreće testiranje. Kroz godine već naučiš način rada profesora i kakve su ti mogućnosti prepisivanja ili surfanja za vrijeme sata.

Prema iskustvu u svom razredu, mogu zaključiti da su učenici prof. Dragičevića testirali i prije nego je nasrnuo na njih. Moguće da su samo koristili mogućnosti, ali profesor je trebao intervenirati na vrijeme. Komentari po fejsu i portalima su bili negativni prema učenicima: "tako im i treba", "šibati ih treba!", "to sve pokazuje odgoj od kuće". Ne smatram da to pokazuje odgoj od kuće. Možda u nekim mjerama da, ali dijete kući i u društvu može biti najveći "anđeo", a u školi bacat' avione i zujat' okolo. Ima nešto i u odgoju kod kuće, ali profesor ima najviše utjecaja na učenika i na njegov rad.

///Slažem se da su profesori izloženi jako velikom pritisku i stresu, ali nasilju odgovoriti nasiljem - nije rješenje

Nedugo nakon cijele drame počela je i kampanja #SvismomiFranjo pod inicijativom profesora i nastavnika. Podržavam kampanju, ali ne i njezin naziv. Jer, što se htjelo poručiti time da su svi oni Franjo? Ako se htjelo poručiti da bi svi nastavnici trebali reagirati kao Franjo, smatram da to nije način na koji treba reagirati u takvoj situaciji. Slažem se da su profesori izloženi jako velikom pritisku i stresu, ali nasilju odgovoriti nasiljem - nije rješenje. Zanimljivo je kako su kampanju za profesore započeli profesori. A što je s nama? Tko će započeti kampanju za nas? Za nas najvažnije ovdje. Školski sustav obrazuje učenike, mi smo u središtu sustava, a ne profesori. I sama se zalažem za profesore. Svašta proživljavaju. Imati odgovornost - odgajati i obrazovati 24 osobe u razredu - nije lako. Neki ljudi ne mogu odgovorno odlučivati za sebe, a kamoli za skupinu tinejdžera. Cijenim većinu svojih profesora i njihov posao. Većinom. I sama bih jednog dana htjela biti dio njih. Ali ne mogu se oteti dojmu da je kampanja SvismomiFranjo zanemarila potrebe učenika. Možda su se učenici i nastavnici za bolje škole i bolje uvjete rada trebali boriti zajedno? ■

S izložbe "Dvostruka ekspozicija" Fotokluba

Gimnazije Pula

FOTOGRAFIJA: LUCIA BOJIĆ, 4.B I DORA RAMLJAK, 4.G

SREDNJOŠKOLCIMA NEDOSTAJE - ŽIVOT

Piše **Matilda Nikić** | 2.a

Imamo 16 predmeta, sedam-osam školskih sati dnevno, četiri pisane provjere tjedno i dvije usmene provjere dnevno. A dan traje 24 sata.

U školi provedem otprilike šest sati. Kada imam izbornu, i do osam sati. Do kuće mi treba 25 minuta pješice. Ručam. Imam dva sata za rješavanje sve zadaće. Nedovoljno, pogotovo kada dobijemo istraživački rad. U 17 sati odlazim na trening, vraćam se u 19. Tuširam se, večeram i šetam psa. Već je 20.

Imam 12 predmeta koji me čekaju. Neke moram ispraviti, jer, eto, dogodi se. A neki su tu jer su "najvažniji predmeti". U 22 odlazim spavati. Ni manje ni više. Većina ljudi iz razreda ne spava noćima jer uče, a ja nisam takav tip. Radije ću zeznut' svojom zaslugom jer nisam dovoljno učila od 19 do 22, nego bit' budna do četiri i bubat' napamet. Dakle, gdje tu stane osam sati sna, druženje s obitelji i prijateljima, ili pak još jedna aktivnost, a da ne pati škola?

Jedna sam od rijetkih koja sluša na satu i koja tako vrlo lako zapamti sve što profesor kaže. Nikad nisam učila napamet i bubala sve to četiri mjeseca prije. Ali malo koji profesor to cijeni. Njima je najvažnije da je sto posto na ispitu. To što na satu nitko nije aktivan, osim pojedinaca koji se trude jer ih stvarno ne zani- ma predmet, njih nije briga.

Većina srednjoškolaca ne čita lektiru, garantiram! Spravice ili "igračice", kako bi rekla moja razred-

nica, uvelike pomažu oko pisanja lektire. Dvapat pročitaš kratki sadržaj i odličan (5) leti u dnevnik! Užasno je što profesori dopuštaju takve stvari. Po- kušala sam načeti temu da bi možda profesor trebao motivirati učenike da pročitaju lektiru ili da prate na satu. Ali odgovor koji sam dobila bio je: "Pa nisam ja tu nikakav klaun ili animator, tko želi čitati, nek' čita, tko ne želi, ne mora." Paf!

Ne znam jesam li ja luda ili sam stvarno luda. Ma čekajte... Uz sve predmete, aktivnosti, obitelj, manjak samopouzdanja i sva očekivanja SVIH profesora, motivaciju za učenjem bi mi trebala dati teta butegarica? Zar te osoba koja zahtijeva toliko od tebe nikada ne može motivirati jer je to, naravno, ispod njene časti? Jer tko smo mi? Mali debili koji moraju bubat' napamet.

Ili još gore kad kažu: "Ocjena vam govori koliko ste učili! Ocjena je mjerilo znanja!" HA HA HA HA HA HA HA HA HA HA! Ne, nije. Nikako nije. Pogotovo kod tih profesora koji su to rekli. Ocjene nimalo nisu mjerilo znanja. Najbolnija je ona nepravедna petica za osobu čija "nona dela z mamom od profesorice". Ima tu i još smiješnih stvari poput neispravljenih ispita po tri tjedna, kašnjenja na sat, neodržavanja dodatne i dopunske nastave, a nikome ništa ne smiješ reći osim riječi hvalе. I vrlo si neodgovoran kad ne napišeš zadaću za sutradan iako imaš i druge obaveze i potrebe.

Zanima me samo gdje je tu, između svega, život? ■

[RECEPT ZA USPJEŠNO ZAVRŠAVANJE LISTA]

Sastojci

dvije litre crne kave, litra mlijeka, sok (95 posto šećera s bojilom), domaćica, kinder pingui

Priprema

pomiješajte sve navedeno pa krenite procjenjivati 29 radova učenika i dovršiti opremu svojih tekstova

Vrijeme pripreme

dok vas ne potjeraju iz škole

Novinarstvo je objavljivanje onoga što
netko drugi želi da ostane neobjavljeno:
sve ostalo su odnosi s javnošću.

George Orwell